

ಮೌನದಿಂದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಡೆಗೆ: ಮಹಿಳೆಯ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಭಾವ

ಡಾ. ಶೈಲಾ ಕೆ. ಎನ್

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಾರತ

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.21340316>

Corresponding Author: ಡಾ. ಶೈಲಾ ಕೆ. ಎನ್

Abstract

ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಬದಲಾವಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಯಣವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಹೊಸ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳೆಳೆಸಿತು. ತಲುಪಿತು. ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯು ಕೇವಲ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದರೆ ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ದಾರಿಯಾಯಿತು. ಧೀರ್ಘ ಕಾಲ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅವಕಾಶಗಳು ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವರ ಅನುಭವಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣಾ ಚಳುವಳಿಗಳು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೊಸ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದವು. ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನದ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಅರಿವನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಿತು.

Keywords: ಮಹಿಳೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ಸುಧಾರಣೆ

ಪರಿಚಯ

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಹಲವು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎಸೆದದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಗಮನದ ಬಳಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬದಲಾದವು. ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಮೊದಲಿಗಿದ್ದರೂ, ಇತರ ಮೇಲು ಜಾತಿಯವರು ಕೂಡಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ನಿಷೇಧಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಕೆಳಜಾತಿಯವರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದದ್ದು ನಿಜ. ವಿದೇಶೀ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಿಂಜರಿಕೆ ಇದ್ದರೂ ಕ್ರಮೇಣ ಅದು ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿತು. ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮುಖ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕೂಡಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ, ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳೇ ಬೇಕಾದವು. ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಲಿಂಗತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿದ್ದು ವಿಷಯ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ.^೧ ಮಹಿಳೆಯರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಸಿತು. ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ವೇಳೆಗೆ

ಕೆಲವು ಮಹಿಳೆಯರಾದರೂ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತಾಡುವಷ್ಟು ಸಮರ್ಥರಾದರು.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳು

೧೮೫೭ರಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ, ಕಲ್ಕತ್ತಾ, ಮದ್ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮಾದರಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದವು. ಅಂದಿನ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಭಾರತದ ಜನಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಐದು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು.^೨ ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಂದಲೇ ರಚಿತವಾದ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಂಥವು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಧ್ವನಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟವು. ಬರವಣಿಗೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂವಹನ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಜಾಲಗಳನ್ನೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿತು.

ಬಿ.ಎನ್ ಸುಮಿತ್ರಾಬಾಯಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ 'ಮಹಿಳೆ ಆರ್ಥವಿರದ ತನ್ನ ಒಳಬದುಕನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ತಾನಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡೆದ್ದು ತನ್ನನ್ನು ಲೇಖಕಿಯಾಗಿಸಲು

ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ತಾನು ಬದುಕುವುದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಆಕೆಗೆ ಆತ್ಮಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತೊಡಗುವುದೊಂದೇ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.^೨ ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಬರಹಗಳ ಮೂಲಕ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ಒಡ್ಡುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಪ್ರಧಾನವಾಹಿನಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಅನುಸಂಧಾನ ನಡೆಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನಿಜ. ಇದಕ್ಕೆ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪಾತಳಿಗಳಿಂದಲೇ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.^೩ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಅವಳ ತಾಯ್ನ ಹಾಗೂ ಪತ್ನಿತ್ವದ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೇ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳವರೆಗೆ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾರತೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಜಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆಯತ್ತ ದಾಪುಗಾಲು ಹಾಕಿತು. ತನ್ನ ಗೃಹಕೃತ್ವದ ನ್ಯಾಯಯುತ ಪ್ರತಿಫಲಕ್ಕಾಗಿ ಧ್ವನಿಯೆತ್ತದಂತೆ ಹಾಕಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಂಧನವನ್ನು ಒಡೆದು ಮಹಿಳೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯಡೆಗೆ ವಾಲಿದ್ದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವ ಸಂದರ್ಭದ ವಿಶೇಷ ಕ್ರಾಂತಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕೇವಲ ಹೆರುವ ಯಂತ್ರವಾಗಿರಿಸಿ ಆಕೆಯ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ನಾಶಮಾಡಿ ಮೂಲೆಗೊತ್ತರಿಸಿದ ಪುರುಷಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಹಲವು ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣಗಬೇಕಾಗಿದೆ.^೪ ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ನೋವಿನ ನರಕದಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ ಮಾನವ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಧ್ವನಿ ನೀಡಿ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಹಾದಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಶ್ರಮಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಿರಿಯಂ ಶೀರ್ ರವರು ಸ್ತ್ರೀವಾದ: ಮುಖ್ಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬರಹಗಳು ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ 'ಹಿಂದೂ ಪರದಾ ಪದ್ಧತಿ ಅಥವಾ ಮುಸ್ಲಿಂ ಫೋಷಾಪದ್ಧತಿಗಳಂತಹುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಕೃತಿ ಬರುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ, ಶತಮಾನಗಳ ಗುಲಾಮತನ ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಭೂಮಿಕೆಯಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.^೫ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯಳಾದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂವೇದನೆಗಳು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವು ಪುರುಷಾಸಕ್ತಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದ್ದವು. ಪುರುಷ ಕೇಂದ್ರದ ಪರಿಧಿಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂವೇದನೆಯ ಕುರಿತ ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಕೊಂಡಿಯಾದ ಜಾನಪದ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬಹುಪಾಲು ಪುರುಷಪ್ರಧಾನ ನಿಲುವುಗಳೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿವೆ.^೬ ಸಮಾಜದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಕೂಲಗಳಿಂದ ಲೇಖಕಿಯೊಬ್ಬಳು ಹುಟ್ಟಬಹುದಾದರೂ, ಸಾಧನೆಮಾಡಬಹುದಾದರೂ ಅದು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಭಿನ್ನ ಸಂಗತಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಭೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿಯೇ ಅವಳ ಮುಂದೆ ಭಿನ್ನವಾದ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭವಿರುತ್ತದೆ.^೭ ಸ್ತ್ರೀಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ 'ಸಾಧನೆ' ಎಂಬುದು ತೀರ ಅಪರೂಪದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ತುಮುಲಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹುವುದು, ಸಮಾಜದ ಮೌಢ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವುದು, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅವರ ಬದುಕಿನ ಸತ್ಯಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು ಅಂದಿನ ಲೇಖಕಿಯರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಗೃತಿಗೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟನ್ನು ಮೀರಿ ಸಮಾಜದ

ಬದಲಾದ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಹಾಗೂ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪರ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಎದುರಾದ ಸವಾಲುಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪುರುಷರು ಎಷ್ಟೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂವೇದಿಗಳಾದಾಗಲೂ ಸ್ತ್ರೀ ಬದುಕಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಪುರುಷರ ಸಾಧನೆ ಅತಿಶಯವಾದುದಾದರೂ ಅದು ಅಪೂರ್ಣ. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಅದರ ಅರ್ಥಭಾಗವಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾಜದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಲ್ಲಿರಲೇಬೇಕು. ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತುಂಬಲು ಮಹಿಳೆಯರೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬ ತರ್ಕವನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದ ಲೇಖಕಿಯರು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿದ್ದ ನಿಶ್ಚಿಹ್ನೆ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿ ತಮ್ಮಂತೆ ಸಹೋದರಿಯರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಲುಪಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದ್ದ ಅವರು ಬರವಣಿಗೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು.^೮ ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವಂತೆ 'ಮಹಿಳೆಯರು ಬರೆದುದೆಲ್ಲವೂ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವವರು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅಡುಗೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಂತಹುಗಳನ್ನು ಪುರುಷ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಎಂದಿಗೂ ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣಿನ ನೋವನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಗಂಡು ಬಿಚ್ಚಿಡಲಾರರು'.^೯

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಗಳು

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅಲೆ ಮೊದಲು ಬಂಗಾಳಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಭಾರತದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಹರಡಿತು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನೇರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಾವೆಲ್ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಆಂಗ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಬಂದ ಇತರ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಗಳಂತೆ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರವೂ ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಭಾರತದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಿಂದಲೂ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳು ಅನುವಾದಗೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಭದ್ರವಾದ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದವು. 'ಯಮುನಾಬಾಯಿ ಸಂಚಾರ' (೧೮೬೯) ಬಂಗಾಲಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡ ಮೊದಲ ಕೃತಿ.^{೧೦} ಕರ್ನಾಟಕ ಕಂಡ ಮೊದಲ ಲೇಖಕಿಯರಾದ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ, ಆರ್. ಕಲ್ಯಾಣಮ್ಮನವರು, ಸರಸ್ವತಿ ದೇವಿ ಗೌಡರ ಹಾಗೂ ತಿರುಮಲೆ ರಾಜಮ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಲೇಖಕಿಯರು ನೀಡಿದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೊಡುಗೆ ಮೆಚ್ಚುವಂತಹದ್ದು. ಸಮಾಜವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬವಣೆ, ಬೇಯುವಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಜದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ವಾಸ್ತವ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿ ಮಾತ್ರ ಹಿಡಿದು ತೋರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪುರುಷಪರ ಸಮಾಜದ ಒಳ ಇಂಗಿತವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಲ್ಲದ ಬರೆದಂತಹ ಲೇಖಕಿಯರು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಚಿಂತಾಜನಕ ಬದುಕು ಅವಳ ಜೈವಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡವರೂ ಕೇವಲ ಕನಸುಗಳ ಭ್ರಮಾಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬದುಕಿನ ಬವಣೆಗೆ ಕೃತಕ ಮತ್ತು ಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಂತ್ವನ ನೀಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.^{೧೧} ನಂಜನಗೂಡಿನ ಬಾಲಿಕಾ ಪಾಠಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾದ ತಿರುಮಲಾಂಬಾರಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ತುಂಬುವ ಮೊದಲೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ

ಜೀವನ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು. ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಅಧ್ಯಯನಶೀಲರಾಗಿದ್ದ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ನಾಲ್ಕನೆಯ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಗಿತು. ಶಾಲೆಯಿಂದ ಓಡಿ ಬಂದ ಹುಡುಗಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಂಟಪ ಕಾಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹದಿಮೂರರ ಮುಗ್ಧ ಹುಡುಗಿ ಪುಟ್ಟ ಮುತ್ತೈದೆಯ ಪಟ್ಟವೇರಿದ ದಿನಗಳು ಹಸಿರಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಯಾರೂ ಊಹಿಸಲಾರದ ಆಘಾತ ಎರಗಿತು. ಆ ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗಿಯೊಂದಿಗೆ ಹಸೆಮಣಿಯೇರಿದ್ದ ಹುಡುಗ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದ. ಹದಿನಾಲ್ಕರ ಹುಡುಗಿ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ವಿಧವೆಯಾದಳು. ೧೯೦೦-೧೯೦೭ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆರಡು ಪ್ರಿಯ ಜೀವಗಳು ಅವರನ್ನು ತೊರೆದವು. ೧೯೦೭ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನನ್ನೂ, ೧೯೦೭ರಲ್ಲಿ ಒಡಹುಟ್ಟಿದ ತಂಗಿಯನ್ನೂ ಅವರು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಈ ಆಘಾತಗಳ ಅಗ್ಗಿಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಚಿಗುರುವ ಜೀವಗಳು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಂತು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ, ಬದುಕು ನೀಡುವ ವಿಷವೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಮೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಜೀವಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಂಜನಗೂಡು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರದ್ದು.^{೧೪} ಮಹಿಳಾ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರ ಬಗೆಗಿನ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹವು ಎಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಮಹಿಳಾ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರು ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಗಳಿಗೆ ಪುರುಷ ಕಾವ್ಯನಾಮಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜ್ಞಾನದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಭಾಗವಹಿಸದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ವಿವರಣೆಗಳು ಅಂಶಿಕವಾಗಿರುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ವಿವರಗಳು ತಪ್ಪಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.^{೧೫} ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪುರುಷನೊಬ್ಬನು ಲೇಖಕನಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳು ಲೇಖಕಿಯಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅಪಾರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಉಂಟಾಗುವ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು, ಸಮಾಜದ ನಿರುತ್ತಾಹ, ನೀರಸ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಅವಳನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಕೊನೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಅವಳು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಅದರಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯಬಹುದು. ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರಹವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿರುವ 'ವೈಚಾರಿಕ ಜಾಣ್ಮೆ' ಯನ್ನು ಆಕೆ ತೋರಬಹುದು.^{೧೬}

ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮನುಷ್ಯಳಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸದೆ, ಒಂದು ಭೋಗದ ವಸ್ತುವಾಗಿ, ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುವಾಗಿ, ಗಂಡನ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿ ಭಾವಿಸುವ ಸಮಾಜದ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಆತಂಕದಿಂದ ಮತ್ತು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಸಿ, ಸ್ತ್ರೀ ವಿರೋಧಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಬಯಸಿ, ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಮಹಿಳೆಯರು ಬರೆಯತೊಡಗಿದರು. ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೇ ಆಧರಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದವು. ಶೋಷಿತ ಸ್ಥಿತಿಯ ಅರಿವಿನ ಅನಾವರಣ ಮಹಿಳಾ ಸಂವೇದನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಧಾರೆಯಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಪ್ರಖರವಾಗಿದೆ. ಬದುಕಿನ ಹೊರ ಆವರಣಗಳು ಬದಲಾದಷ್ಟು ಸಲೀಸಾಗಿ ಒಳಸಂಗತಿಗಳು ಪಲ್ಲಟವಾಗದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ಮಹಿಳಾ ಸಂವೇದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೋಷಿತ ಸ್ಥಿತಿಯ ಅಸಂಖ್ಯ ಮಾದರಿಗಳು ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.^{೧೭}

ಉಪಸಂಹಾರ

ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂಬುದು ಮನೋರಂಜನೆಯ ಅಥವಾ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಾಂತ್ವನ ನೀಡುವ ವಸ್ತುವಾಗಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಸಮಾಜವನ್ನು

ರೂಪಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಣೆಗೊಳಿಸುವ ಸಾಧನವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಿಂಬಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಕನ್ನಡಿಯೂ ಹೌದು. ಲೇಖಕಿಯರು ಮೊದಲ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದರು. ಲೇಖಕಿಯರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕುಟುಂಬಕ್ಕಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾದುದೆಂಬ ಮಾತು ಬಹುಕಾಲ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ನೀಡದೆ, ಮನೆಯಾಚೆ ಇಣುಕಲೂ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೆಣ್ಣು ಪೆನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದೇ ಸಾಹಸಮಯ ಕೆಲಸವಾದಾಗ ಜಗತ್ತಿನ ಆಗು ಹೋಗುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಈ ಅಂಶಗಳ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಯೇ ಈ ಹಳೆಯ ತಲೆಮಾರಿನ ಲೇಖಕಿಯರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.^{೧೮}

ಉಲ್ಲೇಖಗಳು

೧. ಸುರೇಂದ್ರ ರಾವ್: ೨೦೧೦, ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಟರು, ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಉಡುಪಿ, ಪುಟಗಳು ೨೦೩-೨೦೪, ೨೨೦.
೨. ಜೆರಾಲ್ಡ್ಸ್ ಫೋಬ್ಸ್ (ಮೂಲ) ಎಚ್. ಎಸ್ ಶ್ರೀಮತಿ (ಅನು): ೨೦೦೧, ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ, ಪುಟಗಳು ೪೯-೫೦.
೩. ಶ್ರೀವಳ್ಳಿ ಟಿ.ಎಸ್: ಪೂರ್ವೋಕ್ತ, ಪುಟ ೪.
೪. ಸುಮಿತ್ರಾಬಾಯಿ.ಎನ್: ೧೯೯೫, ವಿಜಯ, ಇಳಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪುಟ ೧-೨
೫. ಕವಿತಾ ರೈ: ೨೦೦೫, ಮಹಿಳೆ: ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಸಂಕಥನ, ಪಗತಿ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪುಟ ೯.
೬. ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್: ೨೦೦೭, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ಪುಟಗಳು ೯- ೧೦
೭. ಮಿರಿಯಾಂ ಶ್ವೀರ್, ಸಂ. ಫೆಮಿನಿಸಂ: ೧೯೭೨, ದಿ ಹಿಸ್ಟೋರಿಕಲ್ ರೈಟಿಂಗ್, ನ್ಯೂವರ್ಕ್, ವಿಂಟೇಜ್, ಪುಟ ೧೩.
೮. ನಿರಂತರ: ಪೂರ್ವೋಕ್ತ, ಪುಟ ೩೧೭.
೯. ಉಷಾ ಎಂ: ೨೦೦೭, ಆಧುನಿಕ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ೨೦೦೭,
೧೦. ಶ್ರೀವಳ್ಳಿ ಟಿ.ಎಸ್: ಪೂರ್ವೋಕ್ತ, ಪುಟ ೧೬.
೧೧. ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್: ಪೂರ್ವೋಕ್ತ, ಪುಟ ೨೬
೧೨. ಶ್ರೀವಳ್ಳಿ ಟಿ.ಎಸ್: ಪೂರ್ವೋಕ್ತ, ಪುಟಗಳು ೫-೬.
೧೩. ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೆ.ಎಂ: ೨೦೦೮, ಹೊಸಗನ್ನಡದ ೭೫ ಲೇಖಕಿಯರು, ಕೆ.ಎಂ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸುಮುಖ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪುಟಗಳು ೧೨ ೧೫.
೧೪. ವಿಜಯಾ ದಬ್ಬೆ: ೧೯೯೭, ಹಿತ್ತೈಸಿನಿಯ ಹೆಚ್ಚುಗಳು, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪುಟಗಳು ೫-೬.
೧೫. ನಿರಂತರ: ಪೂರ್ವೋಕ್ತ, ಪುಟ ೨೯೧.
೧೬. ಎಂ. ಉಷಾ: ಪೂರ್ವೋಕ್ತ, ಪುಟ ೩೩.
೧೭. ನಿರಂತರ: ಪೂರ್ವೋಕ್ತ, ಪುಟ ೩೧೯.
೧೮. ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೆ.ಎಂ: ಪೂರ್ವೋಕ್ತ, ಪುಟ ೧೪.

Creative Commons (CC) License

This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0) license. This license permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.